

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 26-08-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Angelika Lewandowska

Protokolant: sekr.sąd. Joanna Piwońska

po rozpoznaniu w dniu 12-08-2015 r.

w K.

sprawy z powództwa Z. D. (1)

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda Z. D. (1) kwotę 31.000 zł (trzydzieści jeden tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 13 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty.
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie.
3. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda Z. D. (1) kwotę 896,60 zł (osiemset dziewięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Angelika Lewandowska

.

Sygn. akt I C 205/15

UZASADNIENIE

Powód Z. D. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 81.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia zgodnie z art. 448 k.c. w zw. z art. (...) § 1 k.c., zasądzenie kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7.200 złotych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych, ewentualnie zasądzenie kosztów postępowania sądowego według spisu kosztów, który zostanie przedłożony na rozprawie. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 26 sierpnia 2001 roku doszło do wypadku, w wyniku którego zginął jego syn T. D. (1). Powód podkreślił, że posiadacz pojazdu, którym kierował sprawca zdarzenia w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy ubezpieczeniowej zawartej ze stroną pozwaną, ponadto sprawca wypadku został skazany za ten czyn wyrokiem z dnia 14 grudnia 2001 roku. Żądanie zasądzenia odsetek od dnia 13 stycznia 2015 r. powód uzasadnił faktem przyznania mu przez pozwanego - decyzją z dnia 12 stycznia 2015 roku –zadośćuczynienia w wysokości 9000 zł. Jako podstawę powództwa powód wskazał art. 448 k.c. w zw. z art. (...) § 1 k.c. argumentując, że wiadomość o śmierci syna była dla niego załamaniem dotychczasowej rzeczywistości. Powód miał względem zmarłego wiele planów, a mimo upływu 14 lat śmierć syna nadal stanowi traumatyczne wspomnienie.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł, że żądana przez powoda kwota jest nadmiernie wygórowana i nie znajduje uzasadnienia w okolicznościach sprawy, a na wysokość tego świadczenia ma wpływ wiele czynników – nie tylko więź biologiczna ze zmarłym. Nadto pozwany podkreślił, że powód mógł liczyć na wsparcie swojej żony i córki, z którą prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Pozwany podkreślił, że od wypadku minęło ponad 13 lat, a nadto, że z dokumentów nie wynika, aby przebieg żaloby odbiegał od typowego np. aby powód korzystał po wypadku z pomocy psychologa lub psychiatry. Pozwany zarzucił także, że ewentualne odsetki winny zostać zasądzone od dnia wyrokowania.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 26 sierpnia 2001 roku w C. woj. (...), R. W., kierujący samochodem marki V. (...) o nr rej. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że w czasie wyprzedzania rowerzystów na skrzyżowaniu dróg nie zachował należytych środków ostrożności przez niedostosowanie prędkości jazdy do istniejących warunków ruchu, niedostatecznie dokładnie obserwował ruch pojazdów, nie upewnił się czy może w sposób bezpieczny i nie zagrażający innym użytkownikom drogi wykonać taki manewr, zjechał na lewy pas ruchu i zjechał drogę nadjeżdżającemu z przeciwka i posiadającemu pierwszeństwo przejazdu samochodowi osobowemu marki F. (...) nr rej. (...), przez co doprowadził do zderzenia się pojazdów, w wyniku czego T. D. (1) na skutek ostrej niedomogi oddychania i krążenia spowodowanej pourazową zatorowością materiałem tłuszczowym zmarł. Prawomocnym wyrokiem z dnia 14 grudnia 2001 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w T. uznał sprawcę zdarzenia R. W. za winnego popełnienia czynu z art. 177 § 2 k.k. i wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby i grzywnę (dowód: akta SR w T. sygn. II K (...)). W chwili zdarzenia sprawca wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z poprzednikiem prawnym pozwanego (bezsporne).

T. D. (1) (ur. (...)) w momencie śmierci miał (...) lata, mieszkał wraz z rodzicami i 16-letnią siostrą w T.. Na krótko przed wypadkiem skończył dwuletnie studium informatyczne, pozostawał na utrzymaniu rodziców. Powód Z. D. (1) (ur. (...)) miał wtedy (...) lat pracował jako spawacz a jego żona pracowała jako sprzedawca. Domownicy stanowili zgodną prawidłowo funkcjonującą rodzinę. Spędzali razem wszystkie święta, jeździli wspólnie na wczasy. Przez 8 lat T. D. (1) był jedynakiem więc rodzice traktowali go jak „oczko w głowie”. Powód miał dobre relacje z synem, zaszczerpił w nim chęć do majsterkowania. Wspólne zainteresowania wpłynęły na to, że ojciec i syn dobrze się rozumieli i spędzali czas na majsterkowaniu, naprawianiu samochodów, telewizorów. Syn powoda planował założyć warsztat elektroniczny.

Powód o wypadku syna dowiedział się od kuzynki, która zadzwoniła do niego . Po tym telefonie wraz ze swoim ojcem udał się do szpitala, a jego żona T. D. (2) pozostała w domu, bo nie była w stanie jechać. Początkowo zarówno powód jak i żona mieli nadzieję, że z synem będzie wszystko dobrze, ale w kolejnych dniach pobytu w szpitalu jego stan zdrowia pogorszył się. T. D. (1) dostał krwotoku i musiał zostać przewieziony na Oddział Intensywnej Terapii, gdzie zmarł.

Po śmierci syna powód przebywał na zwolnieniu lekarskim przez miesiąc, a następnie wrócił do pracy. Korzystał z pomocy lekarza psychiatry przez około pół roku. Zażywał przez miesiąc leki uspokajające przepisane przez psychiatrę, a gdy wrócił do pracy to stosował przez około pół roku leki łagodniejsze- dostępne bez recepty. Stał się zamknięty w sobie, trudno było do niego dotrzeć. Wcześniej był bardziej aktywną osobą, a po wypadku syna nie miał już ochoty na kontakty towarzyskie. Po śmierci syna otrzymał głównie wsparcie od swoich rodziców. Jego żona sama przeżywała załamanie, a więc nie była w stanie dać mu wsparcia. Najtrudniejsze dla rodziny powoda nadal są święta, albowiem w tym czasie najbardziej brakuje im syna.

Obecnie powód ma (...) lata, mieszka z żoną, córką, zięciem i dwojgiem wnucząt. Powód jest bezrobotny, za rok otrzyma świadczenie emerytalne. Utrzymuje się ze świadczenia emerytalnego żony w kwocie ok. 1.200 zł oraz prowadzonej przez nią działalności gospodarczej przynoszącej dochód w kwocie 900 zł miesięcznie. Z. D. (1) z żoną odwiedzają grób syna w każdą środę i sobotę. Na grobie zawsze palą się znicze. Nadal zwłaszcza w Ś. powód przeżywa, że syna nie ma z nimi. Nie jest w stanie oglądać zdjęć syna, gdyż sprawia mu to ból. Powód unika rozmów i wspomnień

o synu, bo one kończą się płaczem. Mimo upływu lat zdarza mu się, że syn mu się śni w nocy i to powoduje że gdy się obudzi to nie może dalej zasnąć, musi wstać i nie śpi do rana. Obecnie swe uczucia koncentruje na córce i jej rodzinie, jedynie wnuki dają mu radość. Kiedy córka wyjeżdża z domu, to powód niepokoi się, obawia się o jej bezpieczeństwo.

(dowód: zeznania świadków T. D. k. 62, I. Z. k. 61v-62, zeznania powoda Z. D. k. 62-62v)

Poprzednik prawny pozwanego wypłacił powodowi i jego żonie z tytułu ubezpieczenia OC sprawcy wypadku po ok. 30 tysięcy złotych odszkodowania. Decyzją z dnia 15 lipca 2002 roku powodowi i jego żonie wypłacono m.in. kwotę 36.000 zł tytułem odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. oraz poniesione koszty (w tym koszty nagrobka) w wysokości 11.644,60 zł. Powód pismem z dnia 28 listopada 2014 roku złożył u pozwanego wniosek o likwidację szkody z żądaniem zapłaty kwoty 100.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią T. D. (1). Decyzją z dnia 12 stycznia 2015 roku pozwany przyznał powodowi kwotę 9.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

(dowód: pismo z dnia 15 lipca 2002 roku, pismo z dnia 28 listopada 2014 roku, pismo z dnia 12 stycznia 2015 roku – w aktach szkody, ankieta informacyjna k. 44-46)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań powoda Z. D. (1), świadków I. Z. (2) i T. D. (2) oraz ww. dokumentów zawartych w aktach szkody.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania powoda Z. D. (1) oraz świadków I. Z. (2) i T. D. (2). Drobne nieścisłości w zeznaniach powoda i jego żony co do przebiegu leczenia powoda nie odbierają im przymiotu wiarygodności i wynikają w ocenie Sądu jedynie z upływu czasu.

Wartość dowodowa dokumentów zgromadzonych w sprawie nie budziła zdaniem Sądu wątpliwości i nie była przez strony kwestionowana.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda co do zasady zasługuje na uwzględnienie, ale nie w pełnej wysokości. Znajduje ono oparcie w treści art. 822 § 1 kc, zgodnie, z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Stosownie natomiast do treści art. 34 ust. 1 ustawy z dn. 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. nr 124, poz. 1152) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Podstawę żądań powoda stanowi art. 448 w związku z art. (...) § 1 kc, albowiem wskutek śmierci osoby najbliższej, spowodowanej zwinionym działaniem sprawcy wypadku, doszło do bezprawnego naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci zerwania więzi rodzinnych. Dopuszczalność zastosowania art. 448 w związku z art. (...) § 1 kc jako podstawy dochodzenia zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przed dniem 3 sierpnia 2008 r. w następstwie naruszenia deliktem dobra osobistego w postaci szczególnej więzi rodzinnej łączącej osobę zainteresowaną ze zmarłym nie była kwestionowana przez pozwanego, który zarzucał jedynie, że wypłacona przez niego w toku postępowania likwidacyjnego kwota zadośćuczynienia stanowi odpowiednią rekompensatę za śmierć syna powoda.

Należy zauważyć, iż zadośćuczynienie za krzywdę jest swoistą postacią odszkodowania, którego celem jest rekompensowanie uszczerbku w dobrach osobistych (szkody niemajątkowej), oczywiście w takim zakresie, w jakim taka rekompensata, ze względu na szczególny charakter tych dóbr, jest możliwa za pomocą świadczeń pieniężnych. W literaturze podkreśla się fakultatywny i tym samym uznaniowy charakter zadośćuczynienia (por. G. Bieniek, Komentarz, s. 463 i nast.). W orzecznictwie wskazuje się, że zadośćuczynienie pieniężne ma na celu naprawienie szkody niemajątkowej wyrażającej się krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych, dlatego ustalając kwotę zadośćuczynienia należy mieć na uwadze rozmiar cierpień fizycznych związanych z zaistnieniem wypadku.

Zadośćuczynienie musi mieć wysokość odczuwalną w taki sposób, aby w mniemaniu poszkodowanego, szkoda została naprawiona a w związku z tym wywołała pewne odczucie sprawiedliwości, dlatego też powinna być odpowiednio wysoka (tak: SN w wyroku z dnia 19 maja 1998 r., II CKN 756/97, niepubl.).

Przenosząc te ogólne rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż nie ma wątpliwości, że powód należy do najbliższych członków rodziny zmarłego T. D. (1). Nie ulega wątpliwości, że powoda łączyła ze zmarłym szczególnie zażyłość i więź emocjonalna, skoro powód tak dotkliwie przeżył śmierć syna. Na skutek śmierci syna powód pozbawiony został wsparcia z jego strony. Legły też w gruzach jego plany, że to on jako najstarszy syn będzie stanowił dla niego oparcie na starość. Zerwanie więzi przez śmierć dziecka stanowi trudne do wyobrażenia poczucie pokrzywdzenia i nasilenie cierpienia trudnego do opisanego. Każdy rodzic ma bowiem prawo do wychowania swojego dziecka, obserwowania jego dorastania, wchodzenia w dorosłość i jak najdłuższego towarzyszenia dziecku w jego życiu. Wypadek odebrał Z. D. (1) możliwość korzystania z tych wartości. Syn powoda w chwili śmierci był osobą młodą, a jego śmierć nastąpiła nieoczekiwanie, co za pewne zwiększa poczucie krzywdy powoda. Mając powyższe rozważania na uwadze Sąd uznał, iż kwota zadośćuczynienia należna powodowi winna wynieść 40 000 zł. Z uwagi na fakt zapłaty na rzecz ojca zmarłego przez pozwanego kwoty 9 000 zł pozostaje tytułem zadośćuczynienia do dopłaty kwota 31 000 zł. Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie uznając, iż żądanie powoda jest nadmiernie wygórowane, tymczasem zadośćuczynienie nie może być nadmierne a jego wysokość musi być utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Mając na uwadze sytuację finansową powoda, który jest osobą bezrobotną pozostającą na utrzymaniu żony przyznanie tej kwoty zadośćuczynienia na pewno stanowić będzie odczuwalną dla niego wartość ekonomiczną. Nie bez znaczenia w niniejszej sprawie przy ustaleniu wysokości zadośćuczynienia było to, że zmarły syn nie był jedynym dzieckiem powoda i że ma on obecnie wsparcie ze strony córki i jej rodziny, z którymi mieszka. Nadto trzeba mieć na uwadze, że upływ czasu, jaki nastąpił od tragicznego zdarzenia musi siłą rzeczy łagodzić jego skutki, albowiem oczywistym jest że powód musiał przystosować do nowej sytuacji życiowej. Istotna jest również okoliczność, iż z tytułu śmierci syna powód wraz z żoną otrzymał od ubezpieczyciela kwoty po 30 tys. (vide: zeznania powoda i oświadczenie zawarte w ankietach informacyjnych –k.44-47) tytułem odszkodowania, z czego przynajmniej część kwoty stanowiła odszkodowanie za pogorszenie sytuacji życiowej. Trzeba mieć na uwadze, że w poprzednim stanie prawnym przy żądaniu opartym na przepisie art. 446 § kc uwzględnieniu podlegały również straty moralne, psychiczne w postaci bólu i cierpienia po stracie osoby bliskiej. Dalej idące roszczenie byłoby w ocenie Sądu wygórowane, w szczególności mając na względzie odległość czasową od zdarzenia z dnia 26 sierpnia 2001 roku.

Odsetki ustawowe od powyższej kwoty zadośćuczynienia Sąd zasądził, zgodnie z wnioskiem tj., od 13 stycznia 2015 r. Sąd przy określaniu daty należnych odsetek kierował się treścią art. 481 § 1 i 2 kc oraz treścią art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003r o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152) z którego wynika, że zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie lub w terminie 14 dni licząc od dnia, gdy przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie okoliczności było możliwe. Mając na uwadze, że pismem z dnia 28 listopada 2014 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty zadośćuczynienia, a decyzją z dnia 12 stycznia 2015 r. przyznał powodowi 9000 zł to żądanie zasądzenia odsetek od 13 stycznia 2015 r. znajduje usprawiedliwienie w okolicznościach sprawy. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc i art. 100 kpc dokonując ich stosunkowego rozdzielenia. O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł biorąc pod uwagę rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2002, Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) Porównanie żądania pozwu z ostatecznym wynikiem procesu wskazuje, że powód wygrał niniejszy proces w ok. 40 %, zaś pozwany w ok. 60 %. Na koszty powoda składały się: opłata od pozwu w wys. 4050 zł, koszty zastępstwa procesowego w wys. 3600 zł oraz opłata od pełnomocnictwa wys. 17 zł. Koszty pozwanego stanowiły koszty zastępstwa procesowego w wys. 3600 zł oraz opłata od pełnomocnictwa w wys. 17zł. Biorąc pod uwagę wynik sprawy pozwany winien zwrócić powodowi kwotę 3066,80 zł a powód pozwanemu kwotę 2170,20 zł. Tym samym pozwany powinien ostatecznie zwrócić powodowi kwotę 896,60 zł.

Sąd nie znalazł podstaw, aby uwzględnić na rzecz strony powodowej koszty zastępstwa procesowego w dwukrotnej wysokości stawki minimalnej, przewidzianej przepisami ww. rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku. Stosownie do art. 109 § 2 zdanie drugie k.p.c., przy ustalaniu wysokości kosztów poniesionych przez stronę reprezentowaną przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika oraz czynności podjęte przez niego w sprawie, a także charakter sprawy i wkład pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Stawki opłat za czynności radców prawnych określa ww. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku. Według § 2 tego rozporządzenia, podstawę zasądzenia opłaty stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3-4, przy czym opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. W świetle tych unormowań nie ulega wątpliwości, że podstawę zasądzenia opłaty stanowią stawki minimalne określone w rozporządzeniu; jeżeli natomiast przemawia za tym niezbędny nakład pracy pełnomocnika, charakter sprawy oraz jego wkład w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia, wówczas sąd może zasądzić opłatę wyższą. W ocenie Sądu, za zasądzeniem opłaty w wysokości przewyższającej stawkę minimalną nie przemawia ani nakład pracy pełnomocnika strony powodowej, który nie odbiegał od przeciętnego, ani długość procesu (w sprawie wyznaczono jeden termin rozprawy, na którym przeprowadzono postępowania dowodowe), ani charakter sprawy nie odznaczający się szczególnym stopniem skomplikowania pod względem prawnym i faktycznym. Należy nadto wskazać, że niniejsza sprawa jest typową dla Kancelarii (...) reprezentującej powoda (specjalizującej się w tego typu sprawach), a uzasadnienie prawne wskazane w pozwie – choć obszerne – zasadniczo stanowi powielenie argumentacji przytaczanej w pozwach o zadośćuczynienie w związku ze śmiercią członka rodziny opartych na podstawie prawnej z art. (...) k.c. w zw. z art. 448 k.c., kierowanych masowo do tutejszego (i nie tylko) Sądu.

SSO Angelika Lewandowska